

XII. PHẪM BỒ-TÁT

01

Lúc bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật: Bạch Thế Tôn! Cái gọi là Bồ-tát, ý nghĩa đích thực là gì?

Phật bảo: Thiện Hiện! Không có ý nghĩa đích thực là ý nghĩa đích thực của Bồ-tát. Vì sao? Thiện Hiện! Vì Bồ-đề chẳng sanh, Tát đỏa chẳng có, nên không có ý nghĩa đích thực là ý nghĩa đích thực của Bồ-tát. Thiện Hiện! Như ý nghĩa đích thực của dấu chân chim trong hư không, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, ý nghĩa đích thực của Bồ-tát, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, cũng như vậy.

Thiện Hiện! Như ý nghĩa đích thực của sự như huyễn, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, ý nghĩa đích thực của Bồ-tát, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, cũng như vậy.

Thiện Hiện! Như ý nghĩa đích thực của cảnh mộng, ý nghĩa đích thực của bóng nước, ý nghĩa đích thực của bóng sáng, ý nghĩa đích thực của hoa trong hư không, ý nghĩa đích thực của ảnh tượng, ý nghĩa đích thực của tiếng vang, ý nghĩa đích thực của ảo thành, ý nghĩa đích thực của trò biến hóa, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, ý nghĩa đích thực của Bồ-tát, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, cũng như vậy.

Thiện Hiện! Như ý nghĩa đích thực của chơn như, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, ý nghĩa đích thực của Bồ-tát, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, cũng như vậy.

Thiện Hiện! Như ý nghĩa đích thực của pháp giới, ý nghĩa đích thực của pháp tánh, ý nghĩa đích thực của pháp trụ, ý nghĩa đích thực của pháp định, ý nghĩa đích thực của sự chẳng hư vọng, ý nghĩa đích thực của sự chẳng đổi khác, ý nghĩa đích thực của tánh ly sanh, ý nghĩa đích thực của tánh bình đẳng, ý nghĩa đích thực của sự thật tế, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, ý nghĩa đích thực của Bồ-tát, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, cũng như vậy.

Lại nữa, Thiện Hiện! Như ý nghĩa đích thực sắc của người huyễn, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, đại Bồ-tát, khi tu hành Bát-nhã-ba-la-mật-đa, quán ý nghĩa đích thực của Bồ-tát, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, cũng như vậy.

Thiện Hiện! Như ý nghĩa đích thực của thọ, tưởng, hành, thức của người huyễn, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, đại Bồ-

tát, khi tu hành Bát-nhã-ba-la-mật-đa, quán ý nghĩa đích thực của Bò-tát, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, cũng như vậy.

Thiện Hiện! Như ý nghĩa đích thực nhân xứ của người huyễn, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, đại Bò-tát, khi tu hành Bát-nhã-ba-la-mật-đa, quán ý nghĩa đích thực của Bò-tát, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, cũng như vậy.

Thiện Hiện! Như ý nghĩa đích thực nhĩ, tỳ, thiệt, thân, ý xứ của người huyễn, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, đại Bò-tát, khi tu hành Bát-nhã-ba-la-mật-đa, quán ý nghĩa đích thực của Bò-tát, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, cũng như vậy.

Thiện Hiện! Như ý nghĩa đích thực sắc xứ của người huyễn, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, đại Bò-tát, khi tu hành Bát-nhã-ba-la-mật-đa, quán ý nghĩa đích thực của Bò-tát, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, cũng như vậy.

Thiện Hiện! Như ý nghĩa đích thực của thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ của người huyễn, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, đại Bò-tát, khi tu hành Bát-nhã-ba-la-mật-đa, quán ý nghĩa đích thực của Bò-tát, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, cũng như vậy.

Thiện Hiện! Như ý nghĩa đích thực nhân giới của người huyễn, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, đại Bò-tát, khi tu hành Bát-nhã-ba-la-mật-đa, quán ý nghĩa đích thực của Bò-tát, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, cũng như vậy.

Thiện Hiện! Như ý nghĩa đích thực của sắc giới, nhân thức giới và nhân xúc cùng các thọ do nhân xúc làm duyên sanh ra của người huyễn, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, đại Bò-tát, khi tu hành Bát-nhã-ba-la-mật-đa, quán ý nghĩa đích thực của Bò-tát, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, cũng như vậy.

Thiện Hiện! Như ý nghĩa đích thực nhĩ giới của người huyễn, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, đại Bò-tát, khi tu hành Bát-nhã-ba-la-mật-đa, quán ý nghĩa đích thực của Bò-tát, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, cũng như vậy.

Thiện Hiện! Như ý nghĩa đích thực của thanh giới, nhĩ thức giới và nhĩ xúc cùng các thọ do nhĩ xúc làm duyên sanh ra của người huyễn, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, đại Bò-tát, khi tu hành Bát-nhã-ba-la-mật-đa, quán ý nghĩa đích thực của Bò-tát, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, cũng như vậy.

Thiện Hiện! Như ý nghĩa đích thực tỳ giới của người huyễn, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, đại Bò-tát, khi tu hành Bát-

nhã-ba-la-mật-đa, quán ý nghĩa đích thực của Bồ-tát, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, cũng như vậy.

Thiện Hiện! Như ý nghĩa đích thực của hương giới, tử thức giới và tử xúc cùng các thọ do tử xúc làm duyên sanh ra của người huyễn, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, đại Bồ-tát, khi tu hành Bát-nhã-ba-la-mật-đa, quán ý nghĩa đích thực của Bồ-tát, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, cũng như vậy.

Thiện Hiện! Như ý nghĩa đích thực thiết giới của người huyễn, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, đại Bồ-tát, khi tu hành Bát-nhã-ba-la-mật-đa, quán ý nghĩa đích thực của Bồ-tát, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, cũng như vậy.

Thiện Hiện! Như ý nghĩa đích thực của vị giới, thiết thức giới và thiết xúc cùng các thọ do thiết xúc làm duyên sanh ra của người huyễn, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, đại Bồ-tát, khi tu hành Bát-nhã-ba-la-mật-đa, quán ý nghĩa đích thực của Bồ-tát, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, cũng như vậy.

Thiện Hiện! Như ý nghĩa đích thực thân giới của người huyễn, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, đại Bồ-tát, khi tu hành Bát-nhã-ba-la-mật-đa, quán ý nghĩa đích thực của Bồ-tát, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, cũng như vậy.

Thiện Hiện! Như ý nghĩa đích thực của xúc giới, thân thức giới và thân xúc cùng các thọ do thân xúc làm duyên sanh ra của người huyễn, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, đại Bồ-tát, khi tu hành Bát-nhã-ba-la-mật-đa, quán ý nghĩa đích thực của Bồ-tát, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, cũng như vậy.

Thiện Hiện! Như ý nghĩa đích thực ý giới của người huyễn, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, đại Bồ-tát, khi tu hành Bát-nhã-ba-la-mật-đa, quán ý nghĩa đích thực của Bồ-tát, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, cũng như vậy.

Thiện Hiện! Như ý nghĩa đích thực của pháp giới, ý thức giới và ý xúc cùng các thọ do ý xúc làm duyên sanh ra của người huyễn, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, đại Bồ-tát, khi tu hành Bát-nhã-ba-la-mật-đa, quán ý nghĩa đích thực của Bồ-tát, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, cũng như vậy.

Thiện Hiện! Như ý nghĩa đích thực địa giới của người huyễn, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, đại Bồ-tát, khi tu hành Bát-nhã-ba-la-mật-đa, quán ý nghĩa đích thực của Bồ-tát, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, cũng như vậy.

Thiện Hiện! Như ý nghĩa đích thực của thủy, hỏa, phong, không, thức giới của người huyễn, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, đại Bò-tát, khi tu hành Bát-nhã-ba-la-mật-đa, quán ý nghĩa đích thực của Bò-tát, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, cũng như vậy.

Thiện Hiện! Như ý nghĩa đích thực Thánh đế khổ của người huyễn, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, đại Bò-tát, khi tu hành Bát-nhã-ba-la-mật-đa, quán ý nghĩa đích thực của Bò-tát, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, cũng như vậy.

Thiện Hiện! Như ý nghĩa đích thực của Thánh đế tập, diệt, đạo của người huyễn, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, đại Bò-tát, khi tu hành Bát-nhã-ba-la-mật-đa, quán ý nghĩa đích thực của Bò-tát, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, cũng như vậy.

Thiện Hiện! Như ý nghĩa đích thực vô minh của người huyễn, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, đại Bò-tát, khi tu hành Bát-nhã-ba-la-mật-đa, quán ý nghĩa đích thực của Bò-tát, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, cũng như vậy.

Thiện Hiện! Như ý nghĩa đích thực của hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử, sầu, than, khổ, ưu, não của người huyễn, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, đại Bò-tát, khi tu hành Bát-nhã-ba-la-mật-đa, quán ý nghĩa đích thực của Bò-tát, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, cũng như vậy.

Thiện Hiện! Như ý nghĩa đích thực bốn tịnh lự của người huyễn, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, đại Bò-tát, khi tu hành Bát-nhã-ba-la-mật-đa, quán ý nghĩa đích thực của Bò-tát, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, cũng như vậy.

Thiện Hiện! Như ý nghĩa đích thực của bốn vô lượng, bốn định vô sắc của người huyễn, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, đại Bò-tát, khi tu hành Bát-nhã-ba-la-mật-đa, quán ý nghĩa đích thực của Bò-tát, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, cũng như vậy.

Thiện Hiện! Như ý nghĩa đích thực bốn niệm trụ của người huyễn, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, đại Bò-tát, khi tu hành Bát-nhã-ba-la-mật-đa, quán ý nghĩa đích thực của Bò-tát, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, cũng như vậy.

Thiện Hiện! Như ý nghĩa đích thực của bốn chánh đoạn, bốn thân tức, năm căn, năm lực, bảy chi đẳng giác, tám chi thánh đạo của người huyễn, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, đại Bò-tát, khi tu hành Bát-nhã-ba-la-mật-đa, quán ý nghĩa đích thực của Bò-tát, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, cũng như vậy.

Thiện Hiện! Như ý nghĩa đích thực pháp môn giải thoát không của người huyễn, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, đại Bồ-tát, khi tu hành Bát-nhã-ba-la-mật-đa, quán ý nghĩa đích thực của Bồ-tát, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, cũng như vậy.

Thiện Hiện! Như ý nghĩa đích thực của pháp môn giải thoát vô tướng, vô nguyện của người huyễn, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, đại Bồ-tát, khi tu hành Bát-nhã-ba-la-mật-đa, quán ý nghĩa đích thực của Bồ-tát, không có sở hữu, chẳng thể nắm bắt được, cũng như vậy.

Quyển Thứ 45

HẾT